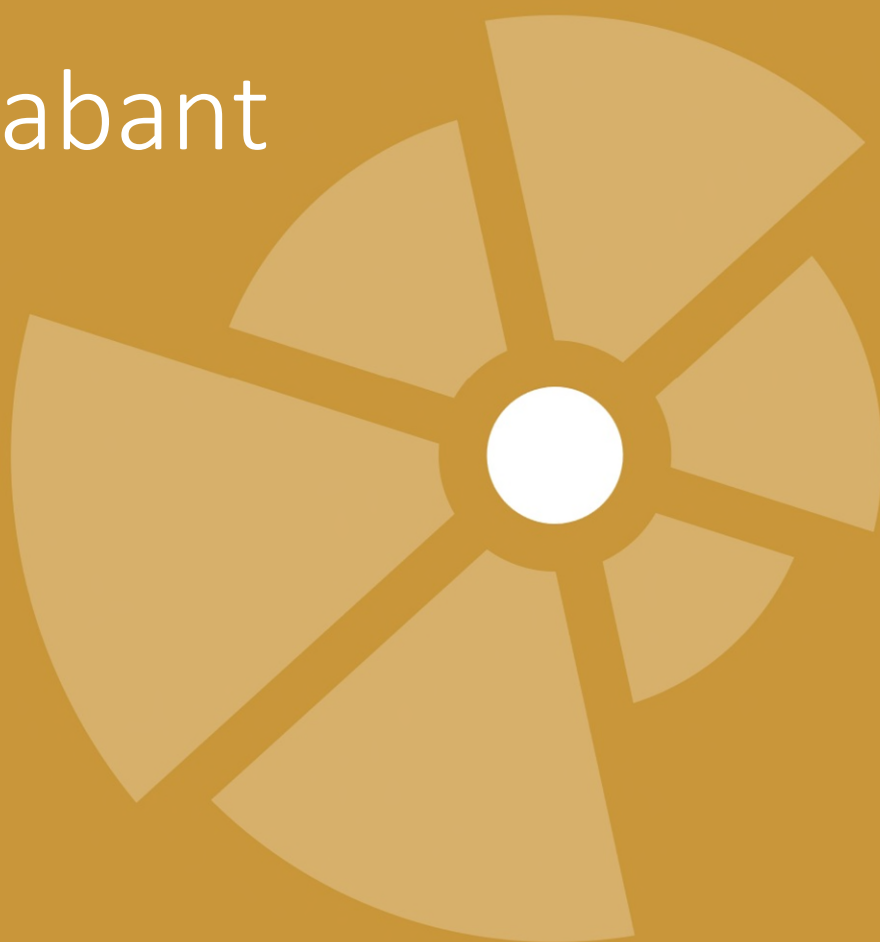

Advies over de aanvulling op de Natuurdoelanalyse Oeffelter Meent, provincie Noord-Brabant

1. Advies over de aanvulling op de NDA Oeffelter Meent

De provincie Noord-Brabant heeft eerder een natuurdoelanalyse (NDA) opgesteld voor het Natura 2000-gebied Oeffelter Meent¹. Deze analyse heeft als doel inzichtelijk te maken of de huidige en geplande maatregelen voldoende zijn om de instandhoudingsdoelen van dit gebied te kunnen realiseren. De Ecologische Autoriteit, heeft, conform haar instellingsbesluit, een beoordeling uitgevoerd van de natuurdoelanalyse². Dit heeft geleid tot een advies, met daarin diverse verbeterpunten³.

Met de initiatiefnemers⁴ is afgesproken dat de basis van de NDA's op orde moet zijn. Dit betekent dat, indien nodig, aanvullingen volgen op verbeterpunten uit eerdere adviezen van de Ecologische Autoriteit om de 1ste cyclus NDA's af te ronden. Deze aanvullingen worden ook voorgelegd voor een advies van de Ecologische Autoriteit. Provincie Noord-Brabant is de eerste provincie die aan de Ecologische Autoriteit gevraagd heeft de aanvullingen op Noord-Brabantse NDA's te beoordelen. In voorliggend advies gaat de Ecologische Autoriteit in op de aanvulling voor de NDA Oeffelter Meent.

Samengevat:

- De provincie heeft een aanvulling op de natuurdoelanalyse Oeffelter Meent gemaakt in navolging op het eerdere advies van de Ecologische Autoriteit.
- De aanvulling geeft aan dat het eindoordeel voor Kamsalamander niet zou moeten worden gewijzigd naar “nee, tenzij”, maar als “ja-a” gehandhaafd kan blijven. De Ecologische Autoriteit kan zich niet vinden in de onderbouwing die de aanvulling hiervoor geeft en adviseert om aanvullende informatie beschikbaar te maken om tot een “ja-a” oordeel te kunnen komen⁵. Toon hiermee onder meer aan hoeveel extra leefgebied inmiddels is of wordt gerealiseerd⁶.
- Met de overige conclusies stemt de Ecologische Autoriteit in.

1.1 Het eerdere advies over de NDA

De NDA geeft aan dat met maximale inzet van bestaande en geplande maatregelen een aantal doelen nog niet binnen bereik zijn. Daarnaast is in beeld gebracht dat deze doelen op termijn in beeld kunnen komen als de stikstofdepositie voldoende naar beneden gaat.

De Ecologische Autoriteit onderschreef de conclusies uit de NDA, op één na: in de NDA wordt met zekerheid geconcludeerd dat de voorgenomen maatregelen bij kamsalamander afdoende zijn voor het halen van de doelen (ja-a⁷). Dit sluit niet aan op de onzekerheden die in de NDA zelf geconstateerd worden over de omvang

¹ Arcadis, februari 2023, Natuurdoelanalyse 114 Oeffelter Meent, Provincie Noord-Brabant.

² De Ecologische Autoriteit beoordeelt of de juiste ecologische informatie beschikbaar is voor de onderbouwing van besluiten over beschermde natuur. Het gaat hierbij om besluiten over bijvoorbeeld natuurdoelanalyses.

³ Advies Ecologische Autoriteit op de Natuurdoelanalyse Oeffelter Meent.

⁴ Ministerie van LVVN en provincies in samenspraak met begeleidingsgroep NDA.

⁵ Door de provincie is aangegeven dat inmiddels een notitie van Staatsbosbeheer is ontvangen waarin een meer actueel overzicht van de poelen is weergegeven. Deze notitie was niet beschikbaar ten tijde van het opstellen van het advies door de EA.

⁶ Hierbij mogen ook poelen die gelegen zijn buiten de gebiedsbegrenzing betrokken worden.

⁷ Ja-a met als toevoeging dat kamsalamander een “behoudsdoel” kent.

en robuustheid van de populatie binnen het Nature 2000-gebied en de effectiviteit van de maatregelen⁸. De Ecologische Autoriteit adviseerde de beoordeling voor het halen van de doelen voor de kamsalamander aan te passen naar nee-tenzij (b).

1.2 Wat staat er in de aanvulling op de NDA Oeffelter Meent?

In de aanvulling op de natuurdoelanalyse voor de Oeffelter Meent motiveert de provincie Noord-Brabant de totstandkoming van het eindoordeel voor de kamsalamander. De Ecologische Autoriteit is gevraagd te adviseren over de juistheid en volledigheid van deze aanvulling.

De provincie stelt voor het eerdere eindoordeel Ja-a te handhaven. Zij baseert dit op bevindingen van RAVON (december 2024)⁹, waaruit blijkt dat de kamsalamander voorkomt in nieuw aangelegde natuurherstelpoelen. Verwacht wordt dat het afronden van resterende maatregelen en gericht beheer zal leiden tot een gunstige staat van instandhouding.

De provincie geeft aan dat monitoring moet bevestigen of de maatregelen het gewenste resultaat opleveren en er dus sprake is van aanwezigheid van de soort in (nieuwe of herstelde) poelen. Hiermee wordt verwacht de provincie dat het instandhoudingsdoel wordt gehaald.

1.3 Wat is het advies van de Ecologische Autoriteit over de aanvulling?

De Ecologische Autoriteit constateert dat met de aanvulling nog niet de onderbouwing beschikbaar is om het eindoordeel over de kamsalamander te handhaven als “Ja- a”. De Ecologische Autoriteit is van oordeel dat het eindoordeel “nee tenzij-a” op basis van de beschikbare informatie nog van toepassing is.

Dit oordeel is gebaseerd op:

- Het ontbreken van een overtuigende onderbouwing dat de uitgangssituatie stabiel is en dat er condities worden gerealiseerd die verslechtering van het leefgebied voorkomen. Veel poelen verkeren bijvoorbeeld in een slechte staat van beheer of er is sprake van beperkte connectiviteit, zo staat in de NDA. Daarnaast zijn er nog aanvullende factoren aan de orde die van belang is voor de soort, zoals vissen die tijdens hoog water van de rivier in de poelen kunnen komen. Deze vissen zorgen voor predatie op larven en eieren, maar concurreren ook om voedsel.
- Onvoldoende zekerheid over de maatregelen uit tabel 7-1 die in de NDA is opgenomen. Het is onder meer onduidelijk is waar en hoeveel poelen zijn aangelegd¹⁰ of nog worden gerealiseerd. Ook wordt beperkt gemotiveerd in welke mate de poelen (bewezen) geschikt zijn voor kamsalamander en ontbreekt inzicht in hoe deze poelen beheerd (gaan) worden.

⁸ Door de provincie is aangegeven dat dit samenhangt met het feit dat een duurzame populatie binnen het N2000-gebied zelf onwaarschijnlijk is, maar een robuuste populatie in samenhang met gebieden buiten N2000 wel haalbaar is. Zo liggen er poelen direct buiten N2000 en wordt er gekeken naar een verbindingszone richting St. Agatha waar zich ook een bronpopulatie voordoet. Deze informatie is niet opgenomen in de aanvulling die door de EA is beoordeeld.

⁹ Kranenbarg, J. W. Beukema, T. Kroon, M. van Santen, J. Janse, Y. Radstake & I. Spruijt, 2024. Resultaten monitoring en adviezen voor leefgebied herstel in Natura 2000-gebieden Noord-Brabant. Vissen, kamsalamander & drijvende waterweegbree 2019-2024. Rapportnummer 2022.186. RAVON, Nijmegen.

¹⁰ Kaartjes met locaties zijn beschikbaar gekomen na aanlevering aanvulling aan de EA. Deze informatie wordt bij herziening beheerplan en NDA meegenomen.

Om te komen tot een Ja-a oordeel adviseert de Ecologische Autoriteit:

- Om de analyse van het leefgebied van de kamsalamander te verdiepen. Breng daarbij in beeld hoeveel poelen zijn aangelegd, waar deze liggen en welke nog worden gerealiseerd (dit is bij de EA onbekend). Betrek ook de informatie uit het RAVON-rapport (2024) over de invloed van maatregelen op de populatieontwikkeling, en beschrijf welke aanvullende maatregelen en beheerafspraken zijn getroffen. Dit is nodig om met voldoende zekerheid te kunnen beoordelen of het instandhoudingsdoel binnen bereik is, zeker nu de beste poelen zich buiten de gebiedsgrens bevinden.
- Om het maatregelenpakket voor de kamsalamander te versterken door extra poelen en leefgebied aan te leggen en het beheer te intensiveren, naar voorbeeld van projecten als de Maasheggen¹¹.
- In te zetten op robuuste uitvoering en duurzame populatie in plaats van deze te beperken tot een uitvoering die voldoet aan het profieladvies¹². Wanneer poelen niet binnen N2000 liggen, onderbouw dan waarom de deelpopulatie wel in stand blijft binnen de begrenzing.
- Beschrijf hoe de poelen worden beheerd, welke aanvullende maatregelen worden genomen en hoe dit beheer is geborgd. Betrek daarbij ook de informatie uit het RAVON-rapport (2024) over de invloed van maatregelen op de populatieontwikkeling, en versterk de monitoring zodat de resultaten kunnen worden benut in adaptief beheer¹³.

Eerdere adviezen van de Ecologische Autoriteit

De Ecologische Autoriteit heeft in het eerdere advies op de NDA ook een aantal aanbevelingen gedaan, om de NDA te verbeteren en daarmee de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst. Naast de aanpassing van het eindoordeel van sommige doelen, waar bij de aanvulling op het doel van Kamsalamander is gericht, waren aandachtspunten meegeven over:

- inzicht in het landschapsecologische systeem;
- de richting van nieuwe maatregelen;
- opzetten kennis- en monitoringsprogramma.

Deze aanbevelingen blijven onverkort van kracht.

Rol van de EA

De Ecologische Autoriteit is onafhankelijk en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van natuurinformatie. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen (natuur)rapporten, dat doet de initiatiefnemer.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Ecologische Autoriteit en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 5026 op www.ecologischeautoriteit.nl in te vullen in het zoekvak.

¹¹ Bij Maasheggen zijn meer dan 10 poelen aanwezig of worden gegraven (m.a.w. de omvang maatregelen was groter en dat kan tot een beter resultaat leiden).

¹² Zie de informatie over de aanleg van poelen op de website van [Ravon](http://Ravon.nl) en Poelen.nu.

¹³ Adaptief beheer is een proces van continu leren en aanpassen, waarbij de resultaten van de aanpak worden gebruikt om toekomstige strategieën te verbeteren.

Bijlage 1: Projectgegevens

Werkwijze Ecologische Autoriteit

De Ecologische Autoriteit heeft voor het advies op de aanvulling van de natuurdoelanalyse (NDA) een werkgroep van deskundigen samengesteld. Deze werkgroep toetst of bij de aanvulling alle essentiële ecologische informatie is betrokken waarmee het bevoegd gezag later goed onderbouwde besluiten kan nemen over onder meer gebiedsplannen en gebiedsprogramma's. In de regel streeft de Ecologische Autoriteit ernaar om de werkgroep die bij het eerdere advies op de NDA is ingezet ook bij vervolgadvisen in te zetten. Indien het nodig is andere deskundigen in te zetten wordt het bevoegd gezag hierover geïnformeerd.

Ten behoeve van het eerdere advies op de NDA heeft reeds een gebiedsbezoek plaatsgevonden, waar met de voortouwnemer(s) en betrokken gebiedsbeheerder(s) is gesproken. Het advies op de aanvulling van de NDA is in een adviesgesprek met het bevoegd gezag besproken. Meer informatie over de Ecologische Autoriteit en over haar werkwijze vindt u op onze website.

Voortouwnemer

Provincie Noord-Brabant

Samenstelling van de werkgroep

dr. Wilfried ten Brinke

drs. Marieke van Rhijn (voorzitter)

ing. Celine Roodhart

prof. dr. Lisette de Senerpont Domis

drs. Olaf van Velthuijsen (secretaris)

drs. Jan van der Winden

Waar vind ik de stukken die de Ecologische Autoriteit heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.ecologischeautoriteit.nl projectnummer 5026 in te vullen in het zoekvak.

